

ΔΗΜΟΣΙΕΥΤΕΑ ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΑΙΤΗΣΗΣ

κατ' άρθρο 10§4 του Ν. 4182/2013

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΚΟΓΡΑΦΟΥ: Η από 9-2-2023 αίτηση κατ' άρθρο 825 ΚΠολΔ ενώπιον του Τριμελούς Εφετείου Αθηνών (Διαδικασία Εκουσίας Δικαιοδοσίας) με αριθμό κατάθεσης 1167/214/2023.

- ΑΙΤΟΥΝΤΕΣ:** 1) Ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος Ιερώνυμος Β' κατά κόσμον Ιωάννης Λιάπης του Αναστασίου, κάτοικος Αθηνών, οδός Αγίας Φιλοθέης αρ. 21, με ΑΦΜ 005532877, μέλος της Μπαγκείου Επιτροπής
- 2) Ο Υπουργός Εξωτερικών Νικόλαος – Γεώργιος Δένδιας, κάτοικος Αθηνών, Λεωφ. Βασιλίσσης Σοφίας αρ. 1, με ΑΦΜ 042158690, μέλος της Μπαγκείου Επιτροπής
- 3) Η Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων Νίκη Κεραμέως του Κωνσταντίνου, κάτοικος Αμαρουσίου Αττικής, Λεωφ. Ανδρέα Παπανδρέου αρ. 37 με ΑΦΜ 070337382, μέλος της Μπαγκείου Επιτροπής
- 4) Ο Προέδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Γκίκας Χαρδούβελης του Αγγέλου, κάτοικος Ψυχικού Αττικής, οδός Κρίνων αρ. 18, με ΑΦΜ 0323338238, μέλος της Μπαγκείου Επιτροπής
- 5) Ο Φίλιππος Δραγούμης του Μάρκου, κάτοικος Αθηνών, οδός Σύρου αρ. 19^Α με ΑΦΜ 031031427, μέλος της Μπαγκείου Επιτροπής.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΟΥΜΕΝΗ: Στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής (Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Λειτουργίας, Διεύθυνση Κοινοφελών Περιουσιών, Τμήμα Εποπτείας) που εδρεύει στην Αθήνα, οδός Αιόλου αρ. 72, όπως νόμιμα εκπροσωπείται από τον Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ως Αρμόδια Αρχή.

ΔΙΚΑΣΙΜΟΣ: Ενώπιον του Τριμελούς Εφετείου Αθηνών (Εκουσία Πολυμελούς - 2^ο Τμήμα Δημόσιο Τριμελές) στις **28-3-2023**, ημέρα Τρίτη και ώρα 11.00 π.μ. με αριθμό πινακίου: 19

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΙΤΗΣΗΣ: Α. Με το υπ' αριθμ. 47.667/16-8-1889 δωρητήριο Συμβόλαιο ενώπιον του Συμβολαιογράφου Αθηνών Ηλία Γλυκοφρύδη, όπως τροποποιήθηκε με το υπ' αριθμ. 77.111/29-11-1895 Συμβόλαιο του ιδίου ως άνω Συμβολαιογράφου, ο Ιωάννης Μπάγκας του Μιχαήλ διέθεσε την περιγραφόμενη σε αυτό κινητή και ακίνητη περιουσία του στο Ελληνικό Δημόσιο υπέρ κοινοφελών σκοπών. Ειδικότερα στη δωρεά κατά το χρόνο σύστασής της

περιλαμβάνονταν :

α) το ακίνητο επί των (νυν) οδών Πλ. Ομονοίας αρ. 19 και Αθηνάς αρ. 69 στην Αθήνα με την (τότε) οικοδομούμενη σε αυτό οικία, η οποία μεταγενέστερα μετετράπη και λειτούργησε επί δεκαετίες ως Ξενοδοχείο (βλ. «Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ»), κτίσμα το οποίο ήδη έχει κηρυχθεί διατηρητέο νεότερο μνημείο με την απόφαση του ΥΠ.Π.Ε. 15267/1623/20.5.1976 (ΦΕΚ Β' 782/16.6.1976), το από 13-9-1983 Π.Δ. (ΦΕΚ Δ' 503/7-10-1983) και την απόφαση του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. 7863/1383/30.1.1997 (ΦΕΚ Δ' 267/7.4.1997) β) 1400 μετοχές της Εταιρείας Σιδηροδρόμου Αθηνών και Πειραιώς και γ) χρηματικό ποσό 200.000 δραχμών σε μετρητά.

Οι σκοποί της κοινωφελούς περιουσίας [κατόπιν και της υπ' αριθμ. 1339/1971 απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, η οποία έκρινε ότι η βούληση του δωρητή δεν μπορούσε να πραγματοποιηθεί λόγω του ότι η Κορυτσά ευρίσκεται στην επικυριαρχία ξένου κράτους (Αλβανίας) και συντρέχει περίπτωση επωφελέστερης διάθεσης των χρηματικών ποσών που προορίζονταν για τη Μητρόπολη Κορυτσάς και τη συντήρηση του Ελληνικού Γυμνασίου Κορυτσάς] συνίστανται: α) στη χορήγηση βοηθημάτων ασθενείας, ένδειας και γήρατος Βορειοηπειρωτών β) στη χορήγηση υποτροφιών εσωτερικού μαθητών και σπουδαστών μέσης, ανώτερης και ανώτατης εκπαίδευσης που κατάγονται από τη Βόρεια Ήπειρο και γ) στην καταβολή ετήσιων χορηγημάτων στα νοσοκομεία «Ευαγγελισμός» και «Ελπίς» και στο «Αμαλίειο Ορφανοτροφείο».

Για την εκτέλεση των σκοπών αυτών ο δωρητής όρισε [αρχικά (6)μελή και εν τέλει] πενταμελή (5μελή) διαχειριστική Επιτροπή (από ετών καλούμενη «Μπάγκειος Επιτροπή»), αποτελούμενη από φυσικά πρόσωπα και ειδικότερα τους εκάστοτε Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και Πάσης Ελλάδος, Υπουργό Εξωτερικών, Υπουργό Παιδείας & Θρησκευμάτων και Διοικητή της Εθνικής Τράπεζας καθώς και ένα ισόβιο μέλος από την οικογένεια Στέφανου Δραγούμη, το οποίο υποχρεούται να διορίζει κάθε φορά και τον μετά θάνατο αντικαταστάτη του, αφαιρώντας με τον τρόπο αυτό οποιαδήποτε διαχειριστική αρμοδιότητα από τον Υπουργό Οικονομικών και εν γένει από το Ελληνικό Δημόσιο, το οποίο βαρύνεται μόνο με την εποπτεία της διαχείρισης της ως άνω κοινωφελούς περιουσίας.

Επίσης ο δωρητής Ιωάννης Μ. Μπάγκας, με τις ίδιες ως άνω συμβολαιογραφικές πράξεις, έθεσε κανόνες σχετικά με τη λειτουργία της Μπαγκείου Επιτροπής, προβλέποντας τη δυνατότητα αφενός καταβολής αποζημίωσης στα μέλη της για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις και μηνιαίας αμοιβής ειδικά για το ισόβιο ιδιωτικό μέλος της από την οικογένεια Στέφανου Δραγούμη, αφετέρου πρόσληψης προσωπικού (βλ. γραμματέα και λογιστή) για την κάλυψη των τρεχουσών διαχειριστικών αναγκών.

Β. Με το υπ' αριθμ. πρωτ. 53/27-6-2022 έγγραφο της Μπαγκείου Επιτροπής υποβλήθηκε προς έγκριση αίτημα μαζί με σχέδιο οργανισμού για τη σύσταση κοινωφελούς

ιδρύματος με την επωνυμία «ΜΠΑΓΚΕΙΟ ΙΔΡΥΜΑ», σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο αρ. 51 του Ν. 4182/2013. Επί του αιτήματος αυτού η αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών (Διεύθυνση Κοινοφελών Περιουσιών – Τμήμα Εκκαθάρισης) με το υπ' αριθμ. Α.Π. 151955 ΕΞ 18/10/2022 ΥΠΟΙΚ έγγραφό της, θεωρώντας ότι υφίσταται ασάφεια στη βούληση του δωρητή σχετικά με το αν «... για τους κοινωφελείς σκοπούς που όρισε, με τις ως άνω συμβολαιογραφικές πράξεις, επιθυμούσε τη σύσταση ιδρύματος ή την εκτέλεσή τους από το Κράτος, δηλαδή την άμεση διαχείριση του Υπουργείου Οικονομικών» απείχε από οποιαδήποτε ενέργεια σχετικά με την έγκριση του σχεδίου οργανισμού ιδρύματος με την επωνυμία «ΜΠΑΓΚΕΙΟ ΙΔΡΥΜΑ» και απάντησε ότι πρέπει να επιληφθεί το αρμόδιο Εφετείο προς οριστική επίλυση του σχετικού ζητήματος.

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και ειδικότερα σύμφωνα με το άρθρο 50 του Ν. 4182/2013: «Περιουσία που διατίθεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 1 του παρόντος αποτελεί ίδρυμα που διοικείται σύμφωνα με όσα προβλέπονται στη συστατική πράξη, όταν η εκτέλεση του κοινωφελούς σκοπού ανατίθεται σε φυσικά πρόσωπα ή σε νομικά πρόσωπα που συνιστώνται με αυτήν. Ομοίως αποτελεί αυτοτελές ίδρυμα η διάθεση περιουσίας σε υφιστάμενο νομικά πρόσωπα για κοινωφελείς σκοπούς, όταν ορίζεται ιδιαίτερος τρόπος διοίκησης της».

Εξ αντιδιαστολής σύμφωνα με το άρθρο 33 του ίδιου ως άνω Νόμου: 1. «Περιουσίες υπέρ του Δημοσίου προς εκτέλεση γενικού ή ειδικού σκοπού ή έργου υπάγονται μετά την εκκαθάρισή τους στην άμεση διαχείριση του Υπουργείου Οικονομικών στις παρακάτω περιπτώσεις: α) Αν η εκτέλεση του κοινωφελούς σκοπού έχει ανατεθεί με τη συστατική πράξη ρητά στο Δημόσιο ή αν δεν έχει ανατεθεί σε άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα.

Αν η εκτέλεση του σκοπού ή έργου έχει ανατεθεί σε συγκεκριμένο Υπουργό λόγω αρμοδιότητάς του, η περιουσία υπάγεται στην άμεση διαχείριση του Υπουργείου Οικονομικών με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και διατίθεται για τους σκοπούς που ορίζονται στη συστατική πράξη με τους όρους αυτής και όσους ορίζονται συμπληρωματικά στη απόφαση. β) ...».

Σύμφωνα με τις ως άνω ρυθμίσεις προκύπτει ότι κριτήριο για τη διάκριση των ιδρυμάτων από τις λοιπές κοινωφελείς περιουσίες είναι ο ιδιαίτερος τρόπος διοίκησής τους, η ανάθεση δηλ. από τον διαθέτη ή δωρητή της σχετικής ευθύνης διαχείρισης της ταχθείσας σε κοινωφελή σκοπό περιουσίας σε τρίτα (πλην του Δημοσίου) φυσικά ή νομικά πρόσωπα, το στοιχείο αυτό δε διαφοροποιεί το ίδρυμα από την κοινωφελή περιουσία που υπάγεται στην άμεση διαχείριση του Υπουργείου Οικονομικών, για την οποία απαιτείται κατά τον Νόμο (άρθρο 33 παρ. 1 περ. α Ν. 4182/2013) είτε ρητή σχετική αναφορά στη συστατική πράξη είτε

απουσία ανάθεσης της διαχείρισης σε τρίτα φυσικά ή νομικά πρόσωπα.

Επίσης η συμμετοχή στην Μπάγκειο Επιτροπή των εκάστοτε δύο (2) Υπουργών Εξωτερικών και Παιδείας και Θρησκευμάτων προβλέφθηκε από τον δωρητή Ιωάννη Μιχ. Μπάγκα χάριν του δημοσίου αξιώματός τους, δηλ. ως τεκμήριο ικανότητας, αξιοπιστίας και φερεγγυότητας, μαζί με τα λοιπά *ex officio* μέλη της που είναι Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος και ο Διοικητής της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος και σε καμμία περίπτωση δεν είχε την έννοια της ανάθεσης σε αυτούς της διαχείρισης της κοινωφελούς περιουσίας «λόγω αρμοδιότητας».

Τέλος ήταν αδύνατο κατά το χρόνο σύστασης της δωρεάς (1889) να γίνει ρητή δήλωση από τον δωρητή Ιωάννη Μ. Μπάγκα περί σύστασης ιδρύματος, αφού το «ίδρυμα» προβλέφθηκε για πρώτη φορά ως ειδικός τύπος νομικού προσώπου μόλις το έτος 1946 με την εισαγωγή του Αστικού Κώδικα, παρόλα αυτά όμως ο δωρητής περιέλαβε ρητά στη συστατική πράξη της κοινωφελούς περιουσίας προβλέψεις και όρους, σχετικά με τον τρόπο διαχείρισης και διοίκησης αυτής, οι οποίοι προσιδιάζουν αναντίρρητα στη νομική μορφή του αυτοτελούς ιδρύματος, συστήνοντας ειδική επιτροπή για τη διαχείριση της κοινωφελούς περιουσίας και θέτοντας εξ αρχής κανόνες για τη λειτουργία της, αφαιρώντας παράλληλα κάθε αρμοδιότητα διαχείρισης από το Ελληνικό Δημόσιο.

Οι αιτούντες είναι μέλη και μετέχουν στις συνεδριάσεις της Μπαγκείου Επιτροπής, που εδρεύει στην Αθήνα, επί της οδού Σοφοκλέους αρ. 23, και η οποία διαχειρίζεται με αποφάσεις της την δωρηθείσα περιουσία και συνεπώς έχουν άμεσο, προσωπικό και ενεστώς έννομο συμφέρον για την υποβολή της αίτησης.

ΑΙΤΗΤΙΚΟ: Να κριθεί ως προς τη δημιουργηθείσα αμφιβολία άλλως αμφισβήτηση σχετικά με τη βούληση του δωρητή Ιωάννη Μπάγκα του Μιχαήλ, ότι για την εκπλήρωση των κοινωφελών σκοπών που ο τελευταίος όρισε με το υπ' αριθμ. 47.667/16-8-1889 δωρητήριο Συμβόλαιο ενώπιον του Συμβολαιογράφου Αθηνών Ηλία Γλυκοφρύδη, όπως τροποποιήθηκε με το υπ' αριθμ. 77.111/29-11-1895 Συμβόλαιο του ιδίου ως άνω Συμβολαιογράφου και τροποποιήθηκε κατόπιν της υπ' αριθμ. 1339/1971 απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, 1) επιθυμούσε με τη δωρεά της περιουσίας του προς το Ελληνικό Δημόσιο τη σύσταση αυτοτελούς ιδρύματος με πράξη του Δημοσίου (πλέον προεδρικό διάταγμα) ως ομάδας περιουσίας που θα διοικείται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα ως άνω δωρητήρια συμβόλαια ως προς τον σκοπό και τους διαχειριστές, ήτοι από τον εκάστοτε Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος, τον εκάστοτε Υπουργό Εξωτερικών, τον εκάστοτε Υπουργό των Εκκλησιαστικών και της Δημοσίας Εκπαιδεύσεως (και ήδη Παιδείας και Θρησκευμάτων), τον εκάστοτε Διοικητή της Εθνικής

Τραπέζης της Ελλάδος και ένα μέλος της οικογένειας του Στεφάνου Δραγούμη και ότι 2) δεν επιθυμούσε να αναθέσει την εξουσία άμεσης διαχείρισης από το Υπουργείο Οικονομικών, αποκλειομένης ούτως της σύστασης ιδρύματος κατά τις διατάξεις του Ν. 4182/2013.

Αθήνα 13/2/2023

Η Πληρεξούσια Δικηγόρος
ΕΛΕΝΗ ΙΩΑΝ. ΠΑΠΑΔΕΑ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
ΣΚΟΥΦΑ 56 - ΑΘΗΝΑ 106 72
ΤΗΛ. 3637470 - FAX: 3638261
ΑΦΜ 022236435 - ΔΟΥ Α ΑΘΗΝΩΝ
papadeaeleni@cosmotemail.gr

